P9_TA(2021)0295

Evropská občanská iniciativa „End the cage age“ („Konec doby klecové“)

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 10. června 2021 o evropské občanské iniciativě s názvem „End the Cage Age“ („Konec doby klecové“) (2021/2633(RSP))

(2022/C 67/17)

Evropský parlament,

— s ohledem na evropskou občanskou iniciativu s názvem „End the Cage Age“ („Konec doby klecové“) (ECI(2018)000004), která získala 1,4 milionu potvrzených podpisů ze všech členských států tehdejší EU-28 a je první platnou evropskou občanskou iniciativou týkající se hospodářských zvířat,

— s ohledem na veřejné slyšení dne 15. dubna 2021 k evropské občanské iniciativě s názvem „End the Cage Age“ („Konec doby klecové“),

— s ohledem na výsledky zvláštního průzkumu Eurobarometr 442 s názvem „Postoje Evropanů k otázce dobrých životních podmínek zvířat“, který dospěl k závěru, že 82 % občanů EU se domnívá, že dobré životní podmínky hospodářských zvířat by měly být lépe chráněny, než je tomu nyní,

— s ohledem na článek 13 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU),

— s ohledem na směrnici Rady 98/58/ES ze dne 20. července 1998 o ochraně zvířat chovaných pro hospodářské účely [1],

— s ohledem na směrnici Rady 1999/74/ES ze dne 19. července 1999, kterou se stanoví minimální požadavky na ochranu nosnic [2],

— s ohledem na směrnici Rady 2008/119/ES ze dne 18. prosince 2008, kterou se stanoví minimální požadavky pro ochranu telat [3],

— s ohledem na směrnici Rady 2008/120/ES ze dne 18. prosince 2008, kterou se stanoví minimální požadavky pro ochranu prasat [4],

— s ohledem na stanovisko Evropského výboru regionů ke společné zemědělské politice přijaté dne 5. prosince 2018 (CDR 3637/2018),

— s ohledem na stanovisko Evropského výboru regionů „Agroekologie“ přijaté dne 5. února 2021 (CDR 3137/2020),

— s ohledem na vědecké stanovisko Evropského úřadu pro bezpečnost potravin (EFSA) ze dne 21. listopadu 2019 ke zdraví a dobrým životním podmínkám králíků chovaných v různých produkčních systémech,

— s ohledem na své usnesení ze dne 14. března 2017 o minimálních požadavcích na ochranu králíků chovaných pro hospodářské účely [5],

— s ohledem na své usnesení ze dne 25. října 2018 o životních podmínkách zvířat, používání antimikrobiálních látek a dopadu průmyslového chovu kuřat na životní prostředí [6],

— s ohledem na pracovní dokument útvarů Komise ze dne 31. března 2021 s názvem „Hodnocení strategie Evropské unie v oblasti ochrany a dobrých životních podmínek zvířat pro období 2012–2015“ (SWD(2021)0077),

---

[1] Úř. věst. L 221, 8.8.1998, s. 23.
[2] Úř. věst. L 203, 3.8.1999, s. 53.
[3] Úř. věst. L 10, 15.1.2009, s. 7.
[4] Úř. věst. L 47, 18.2.2009, s. 5.
[5] Úř. věst. C 263, 25.7.2018, s. 90.
[6] Úř. věst. C 345, 16.10.2020, s. 28.

Čtvrtek 10. června 2021

— s ohledem na zvláštní zprávu Evropského účetního dvora č. 31/2018 o dobrých životních podmínkách zvířat v EU,

— s ohledem na studii výzkumné služby Evropského parlamentu z listopadu 2020 nazvanou „Konec doby klecové: hledání alternativ“ („End the Cage Age: Looking for Alternatives“),

— s ohledem na čl. 222 odst. 8 jednacího řádu,

— s ohledem na návrh usnesení Výboru pro zemědělství a rozvoj venkova,

A. vzhledem k tomu, že SFEU zavádí občanství Unie a dále zvyšuje demokratické fungování Unie tím, že mimo jiné stanoví, že každý občan má právo podílet se na demokratickém životě Unie prostřednictvím evropské občanské iniciativy;

B. vzhledem k tomu, že by měla být uznána důležitost evropské občanské iniciativy pro formování iniciativ a politiky EU, jakož i skutečnost, že v minulosti nebyly v návaznosti na úspěšné evropské občanské iniciativy přijaty dostatečné kroky;

C. vzhledem k tomu, že článek 13 SFEU jasně uznává, že zvířata jsou vnímající bytosti; vzhledem k tomu, že Unie a její členské státy musí při stanovování a provádění zemědělských politik Unie plně zohledňovat požadavky na dobré životní podmínky zvířat;

D. vzhledem k tomu, že je třeba uznat, že vysoké standardy v oblasti dobrých životních podmínek zvířat, které jsou v EU již zavedeny, patří mezi nejvyšší na světě;

E. vzhledem k tomu, že strategie „Od zemědělce ke spotřebiteli“ uznává naléhavou potřebu zlepšit dobré životní podmínky zvířat a rozšířit jejich oblast působnosti, přičemž zdůrazňuje přínosy, které přináší pro zvířata, kvalitu potravin, snížení potřeby léků a zachování biologické rozmanitosti, a to v souladu s nejnovějšími vědeckými poznatky;

F. vzhledem k tomu, že studie výzkumné služby Evropského parlamentu zadaná Petičním výborem Evropského parlamentu s názvem „Konec doby klecové: hledání alternativ“ („End the Cage Age: Looking for Alternatives“) zjistila, že v Evropě lze dosáhnout systémů chovu mimo klece a doporučila přijetí finančních a politických opatření v krátkodobém horizontu a právních předpisů v dlouhodobém horizontu; vzhledem k tomu, že tato studie potvrdila, že „EU může zajistit, aby do EU nemohly být dováženy živočišné produkty, které nejsou v souladu s normami EU“;

G. vzhledem k tomu, že navrhovaná občanská iniciativa se týká „stovek milionů hospodářských zvířat v EU, […] která jsou po většinu života držena v klecích“;

H. vzhledem k tomu, že králíci jsou nejčastěji chováni v klecích, přičemž přibližně 85 % v běžných klecích a 9 % v obohacených klecových systémech, zatímco přibližně 50 % nosnic v EU bylo v roce 2019 chováno v obohacených klecových systémech, přičemž procentní podíly jsou ve většině východoevropských, středoevropských a jihoevropských členských států EU výrazně vyšší; vzhledem k tomu, že v odvětví prasat je velká většina prasnic v určitých fázích jejich reprodukčního cyklu chována v klecích;

I. vzhledem k tomu, že navrhovaná evropská občanská iniciativa má za cíl zlepšit životní podmínky zvířat;

J. vzhledem k tomu, že chov zvířat v klecích jako systém živočišné výroby vznikl na základě souběhu několika faktorů, zejména: potřeby identifikovat nejlepší zvířata pro genetický výběr; zlepšení hygienických podmínek; zlepšení řízení, které umožnilo automatizaci, a tím efektivnější využití stále vzácnější pracovní síly k vyrovnání zvýšení ceny půdy nebo nákladů na zařízení;

K. vzhledem k tomu, že by měla být uznána náročnost zajištění zdraví a dobrých životních podmínek zvířat; vzhledem k tomu, že při navrhování systémů chovu by mělo být přihlédnuto k charakteristikám jednotlivých zvířat, aby tyto systémy vyhovovaly jejich potřebám;

L. vzhledem k tomu, že každý rok je na část nebo na celý život chováno v klecích více než 300 milionů hospodářských zvířat a že v celé EU panují vážné obavy ohledně dobrých životních podmínek zvířat chovaných v klecích, protože zvířata nejsou schopna ani stát vzpřímeně, protáhnout se nebo se otočit a je nemožné, aby zvířata chovaná v klecích projevovala své přirozené chování;

M. vzhledem k tomu, že zemědělci vynaložili velké investice na zlepšení životních podmínek zvířat a tyto investice se jim dosud plně nevrátily; vzhledem k tomu, že tyto systémy byly společně vyvinuty zemědělci, veterináři, vědci a nevládními organizacemi, aby bylo zajištěno, že jsou pokryty požadavky na dobré životní podmínky každého živočišného druhu;

N. vzhledem k tomu, že je třeba uznat tržní úsilí, které zemědělci vynakládají, jakož i potřebu zajistit tržní návratnost, aby mohli pokračovat v investicích do udržitelnosti;

O. vzhledem k tomu, že je třeba uznat riziko přemístění živočišné produkce, a tím i přesun základních otázek týkajících se zdraví zvířat a dobrých životních podmínek zvířat do třetích zemí;

P. vzhledem k tomu, že změna systémů chovu na systémy chovu mimo klece bude vyžadovat další investice a povede ke zvýšení výrobních nákladů, které budou muset nést zemědělci, a to zejména na začátku tohoto přechodu v důsledku jeho investičních nákladů; vzhledem k tomu, že hygienické otázky chovu v zemědělských podnicích musí být vždy zohledňovány;

Q. vzhledem k tomu, že kumulativní výdaje společné zemědělské politiky (SZP) na období 2014–2020 vykázané členskými státy na opatření v oblasti dobrých životních podmínek zvířat představovaly na konci roku 2019 pouze 1,15 % z částky vyčleněné na SZP ([7]);

R. vzhledem k tomu, že jakákoli změna systémů chovu by měla dosáhnout rovnováhy mezi několika aspekty udržitelnosti, tj. dobrými životními podmínkami zvířat, zdravím zvířat, ochranou životního prostředí a konkurenceschopností zemědělců;

S. vzhledem k tomu, že systémy chovu zcela mimo klece musí zajistit odpovídající mikroklimatické podmínky, aby byly vhodné pro každou zeměpisnou oblast v EU a pro jakékoli klimatické podmínky, včetně extrémních povětrnostních podmínek;

T. vzhledem k tomu, že několik členských států již pokročilo k opatřením nad rámec minimálních norem EU a zakázalo používání obohacených klecových systémů pro nosnice, běžných klecí a obohacených klecových systémů pro králíky nebo kójí a porodních klecí pro prasnice, přičemž právní předpisy o postupném ukončování těchto postupů vstoupí v platnost v dalších členských státech nejpozději do roku 2030;

U. vzhledem k tomu, že před zavedením jakýchkoli změn v systémech chovu je třeba posoudit náklady požadované transformace z krátkodobého i dlouhodobého hlediska; vzhledem k tomu, že posouzení dopadů musí zohlednit potřeby odvětví podle živočišných druhů, včetně hospodářských a hygienických otázek;

V. vzhledem k tomu, že změna systémů chovu zvířat zvýší riziko šíření přenosných nemocí a vytváření sociálního stresu v důsledku dominance a konkurence, což bude mít vliv na jejich zdraví a může zvýšit potřebu léků;

W. vzhledem k tomu, že pro usnadnění této zásadní změny je třeba zajistit přiměřenou finanční podporu investic a kompenzace za účelem vyrovnání vyšších produkčních nákladů a ztrát příjmů zemědělců;

X. vzhledem k tomu, že dobré životní podmínky zvířat byly zahrnuty jako specifický cíl společné zemědělské politiky, a členské státy proto mohou tyto finanční prostředky poskytnout na přechod od klecového chovu, například prostřednictvím Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova;

Y. vzhledem k tomu, že je třeba uznat, že v některých případech přinášejí některé formy klecí pro chov pro dané zvíře více výhod souvisejících s dobrými životními podmínkami zvířat; vzhledem k tomu, že v každém případě musí klece být úměrné velikosti chovaného zvířete a účelu, kterého má být dosaženo;

Z. vzhledem k tomu, že zvláštní zpráva Evropského účetního dvora o dobrých životních podmínkách zvířat v EU uvádí, že členské státy pouze v omezené míře využívaly finanční prostředky ze společné zemědělské politiky k plnění cílů v oblasti dobrých životních podmínek zvířat;

([7]) Třináctá finanční zpráva Komise Evropskému parlamentu a Radě o Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) – rozpočtový rok 2019, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0387&from=CS

AA. vzhledem k tomu, že pravidla pro dobré životní podmínky zvířat a zlepšování velikosti klece byla v průběhu minulých let zařazena do několika programů pro rozvoj venkova; vzhledem k tomu, že cíl těchto opatření byl standardně zahrnut do řady programů prostřednictvím opatření zaměřených na větší velikost klece;

AB. vzhledem k tomu, že pokud bude naplánována případná změna právních povinností týkajících se chovu zvířat, je třeba zohlednit úroveň provádění pravidel pro dobré životní podmínky zvířat v členských státech EU a je nutné přijmout individuální přístup podle jednotlivých druhů zvířat;

AC. vzhledem k tomu, že Evropská unie dováží produkty vyrobené ze zvířat, která jsou chována v podmínkách, jež obecně nelze ověřit;

AD. vzhledem k tomu, že existují alternativní systémy, které jsou ekonomicky životaschopné a jsou již v provozu, např. systémy volného výběhu a ekologické systémy pro nosnice, podlahové kotce a systémy volného létání ve venkovním výběhu nebo ekologické systémy pro králíky, vnitřní a venkovní systémy volného porodu a skupinového chovu pro prasnice, haly a voliéry pro křepelky či systémy skupinového chovu telat;

1. žádá Komisi, aby do roku 2022 poskytla informace o probíhající kontrole účelnosti prováděné u stávajících právních předpisů EU pro dobré životní podmínky zvířat;

2. vyzývá Komisi, aby vyvinula komplexnější potravinovou politiku, a podpořila tak změnu směrem k udržitelnějšímu potravinovému systému s odpovídající podporou zemědělců, a to při zohlednění hospodářského, sociálního a environmentálního rozměru, s cílem zabránit zejména malým a středním zemědělským podnikům v dalším opouštění živočišné výroby a zabránit její další koncentraci;

3. uznává, že alternativy ke klecovému chovu jsou v řadě členských států úspěšně uplatňovány; domnívá se, že alternativní systémy by měly být vyvíjeny, zlepšovány a podporovány;

4. vyzývá Komisi, aby nové iniciativy v oblasti dobrých životních podmínek zvířat založila výhradně na nezávislém vědeckém výzkumu a zohlednila i veškeré možné negativní dopady, jako je riziko onemocnění, zlomenin prsní kosti nebo kanibalismu v odvětví drůbeže;

5. vyzývá Komisi, aby zajistila řádné provedení požadavků evropské občanské iniciativy s názvem „End the Cage Age“ („Konec doby klecové“) v souvislosti se současnou revizí směrnice 98/58/ES a v souladu se Zelenou dohodou pro Evropu a strategií „Od zemědělce ke spotřebiteli“;

6. naléhavě vyzývá Komisi, aby odstranila byrokracii a regulační omezení, a umožnila tak chovatelům hospodářských zvířat provést nezbytné strukturální změny ve svých zařízeních s cílem začlenit nová ustanovení o dobrých životních podmínkách zvířat;

7. zdůrazňuje, že trh se živočišnými produkty ze systémů chovu mimo klece, systémů volného výběhu a ekologických systémů a trh s rostlinnými alternativami v EU roste;

8. konstatuje, že EU jako první přijala určité zákazy klecí pro hospodářská zvířata, konkrétně částečný zákaz klecí pro telata v roce 2007, zákaz běžných bateriových klecí pro nosnice v roce 2012, částečný zákaz kójí pro prasnice v roce 2013 a celkový zákaz klecí v celém ekologickém zemědělství v celé EU;

9. připomíná, že některé členské státy EU již přijaly vnitrostátní právní předpisy zakazující určité formy klecového chovu, které jdou nad rámec minimálních norem EU, což zvyšuje naléhavost přijetí právních předpisů na úrovni EU s cílem ukončit praxi klecového chovu a zajistit rovné podmínky pro zemědělce v celé EU;

10. vyzývá Komisi, aby navrhla legislativní nástroje týkající se spravedlivého a udržitelného zemědělství, a zejména aby navrhla revizi směrnice 98/58/ES s cílem postupně ukončit používání klecí v chovu zvířat v EU a zhodnotila možné postupné ukončení do roku 2027;

11. zdůrazňuje, že je třeba, aby toto postupné ukončování bylo založeno na vědecky podloženém posouzení dopadů, a že je třeba zajistit vhodné přechodné období;

12. vyzývá Komisi, aby přijala individuální přístup podle jednotlivých druhů zvířat, který by zohledňoval a vyhodnocoval charakteristiky jednotlivých zvířat, která by měla mít systémy chovu, jež odpovídají jejich specifickým potřebám;

13. vyzývá Komisi, aby přehodnotila obchodní dohody se třetími zeměmi s cílem zajistit, aby dodržovaly stejné normy v oblasti dobrých životních podmínek zvířat a kvality produktů;

14. zdůrazňuje, že králíci jsou druhým nejpočetnějším druhem zvířat chovaných v EU, pokud jde o počet kusů, přičemž většina z nich je chována v klecích s nedostatečnými normami pro dobré životní podmínky zvířat; vyzývá v této souvislosti Komisi, aby navrhla konkrétní právní předpisy EU o minimálních požadavcích na ochranu chovaných králíků;

15. vyzývá ke zkrácení dodavatelských řetězců ve výživě zvířat a lidí, která by se u krmiv i lidské spotřeby měla opírat o bílkovinné plodiny vyráběné na místní nebo regionální úrovni; konstatuje, že strategie „Od zemědělce ke spotřebiteli“ podporuje udržitelnou živočišnou výrobu, vytvoření kratších dodavatelských řetězců potravinářských výrobků a spravedlivější obchodní politiku, v níž evropské normy zaujímají významnější postavení;

16. uznává pozitivní kroky, které EU v posledních letech učinila, a to komplexním zlepšením dobrých životních podmínek zvířat, zavedením zákazů klecí pro některá hospodářská zvířata a zákazem používání klecí v celém ekologickém zemědělství;

17. vítá osvědčené postupy, které již některé členské státy zavedly prostřednictvím přijímání vnitrostátních právních předpisů, které jdou nad rámec minimálních norem EU v oblasti dobrých životních podmínek zvířat, zejména pokud jde o zákaz některých forem klecového chovu; naléhavě vyzývá všechny členské státy, aby urychleně přijaly opatření na podporu nahrazení klecového chovu alternativními systémy nezaloženými na klecovém chovu;

18. vyzývá Komisi, aby podpořila zemědělce v jejich úsilí o zlepšení dobrých životních podmínek zvířat, zejména v souvislosti se Zelenou dohodou pro Evropu, strategickými plány SZP a strategií EU „Od zemědělce ke spotřebiteli“ s cílem zabránit ztrátě konkurenceschopnosti a následnému přemístění produkce EU do zemí mimo EU s nižšími ambicemi v oblasti dobrých životních podmínek zvířat; věří, že všechny produkční systémy EU by měly mít možnost investovat do udržitelnosti a dobrých životních podmínek zvířat;

19. vyzývá Komisi, aby předložila návrhy na zákaz krutého a zbytečného násilného krmení kachen a hus pro výrobu foie gras;

20. vyzývá členské státy, aby v případě potřeby pomáhaly zemědělcům a chovatelům dobytka poskytováním poradenství a odborné přípravy s cílem usnadnit přechod na systémy chovu mimo klece;

21. vyzývá Komisi a členské státy k zajištění toho, že budou vykonávány účinné kontroly a celní kontroly v zájmu zajištění reciprocity požadavků na kvalitu a bezpečnost a standardů EU pro dobré životní podmínky zvířat a posílení konkurenceschopnosti evropského zemědělství na globálním trhu u všech zemědělsko-potravinářských produktů dovážených do EU;

22. opakuje význam zahrnutí vymahatelných kapitol o obchodu a udržitelném rozvoji do všech obchodních dohod EU, čímž se zaručí, že vyšší regulační ambice EU budou v souladu s obchodní politikou EU a že je země mimo EU, které s EU podepsaly obchodní dohody, musejí dodržovat;

23. zdůrazňuje, že kapitoly o obchodu a udržitelném rozvoji by měly rovněž zohledňovat rovnocenné normy pro produkci, zejména dobré životní podmínky zvířat;

24. domnívá se, že spravedlivá obchodní politika, která zajistí rovné podmínky, je předpokladem pro vyšší evropské standardy; naléhavě proto vyzývá Komisi, aby zvýšila své úsilí, pokud jde o kontroly dovážených potravinářských výrobků;

25. trvá na tom, že by všechny živočišné produkty dovážené do EU měly být vyráběny v plném souladu s příslušnými právními předpisy EU, včetně těch v oblasti používání systémů chovu mimo klece;

26. naléhavě žádá Komisi, aby zajistila dostatečnou podporu a přechodné období pro postupné přizpůsobení zemědělců a chovatelů dobytka, a to s ohledem na investiční cyklus zemědělců, jakož i mechanismy financování s cílem usnadnit přechod a současně zachovat konkurenceschopnost a sociální odolnost zemědělsko-potravinářského odvětví EU;

27. je názoru, že tato podpora a přechodné období by měly být zajištěny ještě před navržením legislativních změn hygienických záruk pro zvířata a lidi a ochrany pracovníků s cílem zabránit opouštění půdy a dalšímu opouštění živočišné výroby (zejména v případě malých a středních zemědělských podniků, které nemají zdroje nutné k tomuto přizpůsobení);

28. opakuje, že Komise musí podporovat zemědělce v tom, aby spotřebitele vzdělávali a informovali o současných vysokých standardech v oblasti dobrých životních podmínek zvířat; vyzývá proto Komisi a členské státy, aby poskytly odpovídající finanční podporu a pokyny k zajištění hladkého přechodu pro dotčené evropské zemědělce;

29. zdůrazňuje, že odvětví živočišné výroby je velmi dynamické a schopné přizpůsobit se změnám v právních předpisech a preferencích spotřebitelů; zdůrazňuje však, že za tímto účelem musí být odměňováno přímou podporou, aby nebyla ohrožena udržitelnost produkce a životaschopnost zemědělských podniků;

30. zdůrazňuje celkový význam spravedlivého rozdělení nákladů a přínosů v potravinovém řetězci a úlohu trhu při umožnění větší udržitelnosti zemědělců; domnívá se v tomto ohledu, že dobrovolné označení dobrých životních podmínek zvířat by bylo vhodné pro ukázání závazku, který by spojoval řetězec od zemědělce ke spotřebiteli a přispíval k cílům evropské občanské iniciativy nazvané „End the Cage Age“ („Konec doby klecové“) a zároveň zajistil přiměřené stanovování cen;

31. zdůrazňuje, že je důležité podpořit zemědělce a pomoci jim přeorientovat se na udržitelnější hospodaření, tím, že jim budou poskytnuty odpovídající poradenské a školicí služby, pobídky a finanční programy na podporu jejich životní úrovně a konkurenceschopnosti ve venkovských oblastech, jež podpoří investice a organizaci potravinového řetězce, posílí malé místní zpracovatele a podpoří krátký dodavatelský řetězec;

32. žádá Komisi, aby na mezinárodní úrovni podporovala dobré životní podmínky zvířat a vedla iniciativy s cílem zvýšit povědomí v zemích, které nejsou členy EU, a to včetně opatření, jako je další vzájemná pomoc a urychlená výměna informací mezi příslušnými orgány ve všech členských státech a v zemích mimo EU;

33. připomíná, že zemědělské podniky zabývající se chovem hospodářských zvířat jsou inovativní místa, která neustále investují do zlepšování své infrastruktury a postupů s cílem udržet krok s posledními vědeckými důkazy a očekáváními spotřebitelů;

34. vyzývá k vytvoření vhodného trhu na straně poptávky, na němž by bylo možné uvádět za vyšší ceny všechny výrobky vyrobené tak, že splňují vyšší standardy kvality;

35. vyzývá Komisi, aby předložila možné programy přeměny za účelem rychlejšího ukončení zemědělské činnosti využívající klecový chov, včetně posouzení navazujících nákladů;

36. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, jakož i vládám a parlamentům členských států.